

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Prievarta ir religija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Danutė Bacevičiūtė	VU Filosofijos fakultetas, Filosofijos institutas, Universiteto g. 9, Vilnius
Kitas / a (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
pirma	bendrojo universitetinio lavinimo

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
auditorinė	rudens ir pavasario semestrai	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Tikslas – supažindinti su prievartos ir religijos santykio problematika, teoriniais jo aiškinimo modeliais, suteikti tarpdisciplinines teorines žinias bei suformuoti įgūdžius, būtinus analizuoti tiek prievartos / smurto, tiek religijos fenomenams.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- išmanys religijos ir smurto / prievartos santykio problematiką; - gebės aptikti socialinio smurto ir religijos sankirtos taškus bei teoriškai juos įprasminti;	paskaitos (probleminis dėstymas), aktyvaus mokymosi metodai seminare (grupės diskusija, minčių lietus)	seminaro darbas, egzaminas
- susipažins su antropologine bei filosofine prieigomis prie prievartos ir religijos santykio analizės	paskaitos (probleminis dėstymas), aktyvaus mokymosi metodai seminare (grupės diskusija, minčių lietus)	seminaro darbas, pranešimas
- gebės analizuoti antropologinį, literatūrinį, filosofinį ir religinį diskursus, kuriuose paliečiamas prievartos klausimas, ir įvertinti jų teorines prielaidas; - gebės analizuoti ir kritiškai vertinti žmogiškuosius lūkesčius, tikėjimus, motyvacijas prievartos ir religijos santykio aspektu;	teksto analizė seminare, aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija, minčių lietus), savarankiškas darbas (pranešimo rengimas)	seminaro darbas, egzaminas

- bus pasirengę savarankiškai semtis žinių apie prievartos ir religijos santykį, gilinti supratimą apie religijos vietą šiuolaikiniame pasaulyje: gebės rinkti, analizuoti ir aktualizuoti informaciją, daryti išvadas stebėdami įvairius socialinius fenomenus.	aktyvaus mokymosi metodai (grupės diskusija, minčių lietus, savarankiškas tekstų skaitymas)	seminaro darbas, egzaminas
- gebės diskutuoti ir bendradarbiauti su kolegomis svarstydami prievartos ir religijos santykio problemas; - gebės ugdyti tarpreliginį ir tarpkultūrinį bendravimą ir dialogą.	grupės diskusija seminare, pranešimo pristatymas	seminaro darbas, pranešimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Prievarta ir religija. Probleminis laukas.	2						2	2	Aktyviai kelti klausimus ir svarstyti dėstytojo pateiktą medžiagą
2. Prievarta ir sakralumas (E. Durkheim, G. Bataille)	4							4	Teorinių tekstų skaitymas, jų analizė.
3. René Girard'o aukojimo samprata. Aukojimo ir socialinio smurto santykio klausimas. Atpirkimo aukos mechanizmas.	4		4					10	Tekstų skaitymas, pranešimo rengimas (Girard, <i>Violence and the Sacred</i> , p. 1–38, 39–67, 89–118)
4. René Girard'as: aukojimo krizės atskleidimas graikų tragedijose.	2		2					6	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Girard, „Edipas ir atpirkimo auka“, p. 103–125). Rengiant pranešimus galima naudotis papildoma literatūra.
5. Abraomo auka (S. Kierkegaard'o, E. Levino, J.-L. Mariono ir J. Rogozinskio interpretacijos)	4		2					8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (pasirinktinai Kierkegaard <i>Baimė ir drebėjimas</i> , Derrida <i>The Gift of Death</i> 54–81; Marion <i>The Reason of Gift</i> , p. 69–90; Rogozinski “You Shall Kill the One You Love. Abraham and the Ambiguity of God” p. 29–42).
6. René Girard'as: atpirkimo ožio mechanizmo demaskavimas krikščionybėje. René Girardo ir Gianni	4		2					8	Tekstų skaitymas, pranešimo parengimas (Girard and Vattimo

Vattimo diskusija apie krikščionybę ir modernybę.									<i>Christianity, Truth and Weakening Faith</i> , p. 23–47).
7. Prievartos santykis su įstatymu ir teisingumu (W. Benjamin, J. Derrida)	2							2	Teorinių tekstų skaitymas, jų analizė.
8. Mitinės ir dieviškosios prievartos skirtis (W. Benjamin, S. Žižek).	2		2					4	Pranešimo parengimas (Benjamin „Critique of Violence“, p. 294–300).
9. Jacques’as Derrida: mirties bausmė religiniame, teisiniame ir filosofiniame diskursuose.	4		2					8	Jacques’o Derrida ir Elisabeth Roudinesco Pokalbis „Mirties bausmės“ p. 141-167
10. Immanuelis Kantas: mirties bausmė ir žmogiškasis orumas.	2		2					6	Immanuelio Kanto fragmentų iš <i>Dorovės metafizikos pagrindų</i> (p. 69-71) ir <i>Metaphysics of Morals</i> (p. 140-145) skaitymas seminare ir pranešimo rengimas.
11. Mirties bausmė šiuolaikiniame pasaulyje: ateologinis diskursas ir abraomiškoji kultūra (A. Camus, J. Derrida)	2							2	Teorinių tekstų skaitymas, jų analizė.
12. Ruošimasis egzaminui								22	
Iš viso	32		16					82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje	20%	Semestro metu	Išmanymo ir kompetencijos demonstravimas, kūrybiškumas nagrinėjant, aiškinantis ir sprendžiant problemas. Įvertinimas pateikiamas semestro pabaigoje. Vertinama nuo 0 iki 2 balų.
Pranešimas seminare	40%	Semestro metu	Paskirtos/pasirinktos teksto dalies pristatymas. Vertinami šie pranešimo aspektai: - problemos formulavimas, pranešimo struktūra, analitiškumas (vertinama nuo 0 iki 2 balų) - gebėjimas naudotis šaltiniais ir antrine literatūra (vertinama nuo 0 iki 2 balų) Įvertinimas nepadarius pranešimo – 0 balų.
Egzaminas	40%	Egzaminų sesija	Egzaminas vyks raštu, studentas gaus du klausimus iš skirtingų temų. Gerai orientuojasi prievartos ir religijos santykio problematikoje; gerai susipažinęs su šaltiniais, aiškiai supranta pagrindines sąvokas, tezes ir argumentaciją; dėsto sklandžiai, nuosekliai – nuo 3 iki 4 balų. Atpažįsta bendriausias problemas, supranta bendriausias tezes ir argumentaciją, dėsto gana nuosekliai – nuo 1 iki 2 balų.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Benjamin, Walter	1978	„Critique of Violence“, in <i>Reflections: Essays, Aphorisms, Autobiographical Writings</i> (p. 277–300)		New York: Schocken Books

Derrida, Jacques; Roudinesco, Elisabeth	2013	„Mirties bausmės“ (p. 141-167), <i>Athena: filosofijos studijos</i>	13	https://athena.lt/files/pdf/13/IV-1.pdf
Girard, René	1996	„Edipas ir atpirkimo auka“, in <i>Mitologija šiandien</i> (Antologija) (p. 103–125).		Vilnius: Baltos lankos
Girard, René	1977	<i>Violence and the Sacred</i>		Baltimore: Johns Hopkins University Press
Kierkegaard, Søren	2002	<i>Baimė ir drebėjimas</i>		Vilnius: Aidai
Marion, Jean-Luc	2011	<i>The Reason of Gift</i>		Charlottesville and London: University of Virginia Press
Rogozinski, Jakob	2012	“You Shall Kill the One You Love. Abraham and the Ambiguity of God”, in Bornemark, J. and Ruin, H. <i>Ambiguity of the Sacred. Phenomenology, Politics and Aesthetics</i> , p. 29–42.		Stockholm: Södertörn University
Vattimo, Gianni; Girard, René	2010	<i>Christianity, Truth and Weakening Faith: A Dialogue</i>		New York: Columbia University Press
Papildoma literatūra				
Bacevičiūtė, Danutė	2018	„Derrida apie mirties bausmę: prieigos klausimas“, in <i>Athena: filosofijos studijos</i> , (p. 168–183).	13	Lietuvos kultūros tyrimų institutas https://athena.lt/files/pdf/13/IV-2.pdf
Bacevičiūtė, Danutė	2022 (2019)	„Religijos sugrįžimas ir radikalaus blogio problema: Rusijos karo Ukrainoje atvejo analizė“, <i>Religija ir kultūra</i> (p. 19–36)	24–25	https://www.zurnalai.vu.lt/religija-ir-kultura/article/view/29515/28623
Bataille, Georges	1988	<i>The Accursed Share. An Essay on General Economy</i> , Vol. 1		New York: Zone Books
Butler, Judith	2006	„Critique, Coercion, and Sacred Life in Benjamin’s “Critique of Violence”“ (p. 201-219), in Hent de Vries, Lawrence S. <i>Sullivan Political Theologies. Public Religions in a Post-secular World</i> .		New York: Fordham University Press
Caruana, John	2006	„Not Ethics, not Ethics alone, but the Holy“. Levinas on Ethics and Holiness“, in <i>Journal of Religious Ethics</i> (p. 561–583).	34 (4)	Blackwell Publishing
Ciancio, Claudio	2017	„Religijos prievarta? Nuo sakralumo prie šventumo“, in <i>Religija ir kultūra</i> (p. 44–55)	14-15	Vilnius: VU leidykla http://www.zurnalai.vu.lt/religija-ir-kultura/article/view/10824

Durkheim, Émile	1999	<i>Elementarios religinio gyvenimo formos</i>		Vilnius: Vaga
De Vries, Hent	2002	<i>Religion and Violence: Philosophical Perspectives from Kant to Derrida</i>		Baltimore: Johns Hopkins University Press
Girard, René	1986	<i>The Scapegoat</i>		Baltimore: Johns Hopkins University Press
Girard, René	1996	“Non-sacrificial Death of Christ”, in <i>The Girard Reader</i> , p. 177–188.		New York: The Crossroad Publishing Company
Martel, James R.	2012	<i>Divine Violence: Walter Benjamin and Eschatology of Sovereignty</i>		New York: Routledge
McQuillan, J. Colin	2017	“Agamben’s Critique of Sacrificial Violence”, in B. Moran and C. Salzani <i>Towards the Critique of Violence</i> , p. 125–137.		London, Oxford, New York, New Dehli, Sydney: Bloomsbury
Murphy, Andrew R. (ed.)	2011	<i>Blackwell Companion to Religion and Violence</i>		Blackwell Publishing Ltd
Vattimo, Gianni	2009	<i>Tikėti, kad tiki</i>		Vilnius: Dialogo kultūros institutas
Žižek, Slavoj	2008	<i>Smurtas</i>		DEMOS kritinės minties institutas